

Příloha k opatření České národní banky
č. 1 ze dne 21. ledna 1998

Část 1:

Vymezení použitých nástrojů metainformačního systému

Pro metodický popis výkazů a k nim přiřazených datových souborů se v této příloze používají jako nástroje formalizovaného popisu následující objekty metainformačního systému Bankovního informačního systému:

- 1) Informační prvek, který představuje informační jednotku zpracovávanou informačním systémem. V metodickém popisu datových souborů informační prvek definuje určitý ekonomický pojem používaný v bankovníctví a popisuje jemu přiřazený ukazatel vykazovaný bankami. Je určen názvem, převzatým nebo odvozeným z názvu definovaného pojmu nebo ukazatele, nebo svým identifikačním kódem. Stanovení hodnot parametrů informačního prvku umožňuje popis konkrétních výskytů příslušné informační jednotky v datovém souboru, tj. popis datových prvků, resp. vykazovaných údajů.
- 2) Parametr, který charakterizuje určitou vlastnost (atribut) informačního prvku nebo datového souboru. Hodnoty vlastností charakterizovaných prostřednictvím parametrů jsou stanoveny identifikačními prvky nebo datovými typy, které jsou přiřazeny k jednotlivým parametrům.
- 3) Identifikační prvek, který představuje třídu objektů stejného typu přiřazených k určitému parametru jako obor přípustných hodnot. Je dán explicitním výčtem svých objektů - položek příslušného číselníku, užívaných jako hodnoty odpovídajících parametrů.
- 4) Číselník, který obsahuje seznam kódů a jim přiřazených, slovně vyjádřených názvů (a v případě potřeby i popisů) objektů jedné třídy - položek číselníku. V této příloze jsou číselníky přímo přiřazeny k odpovídajícím identifikačním prvkům jako výčet jejich položek.

- 5) Doména, která je účelově vytvořenou podmnožinou objektů identifikačního prvku, představující soubor hodnot, které parametr v dané konkretizaci souhrnně, postupně nebo alternativně nabývá podle použitého operátoru domény. Doména je obecně definována ve formě výčtu objektů identifikačního prvku, v případě potřeby s využitím jiných domén odvozených z objektů stejného identifikačního prvku. Jako operátory domén jsou používány:
- a) V - operátor výčtu prvků domény,
 - b) S - operátor součtu (agregace), popřípadě ve zvláštních případech sjednocení prvků domény,
 - c) E - operátor existence (použití) jednoho prvku domény,
 - d) M - operátor existence jednoho nebo více prvků domény.
- 6) Datový typ, který představuje množinu hodnot využívaných pro určení oboru přípustných hodnot parametrů nebo identifikačních prvků v případech, kdy k parametru nebo identifikačnímu prvku nelze přiřadit číselník nebo k němu není přiřazen číselník uvedený v této příloze. V metodickém popisu datových souborů je používán i pro stanovení formátu vykazovaných údajů.
- 7) Datový prvek, který představuje jeden nebo více konkrétních výskytů informačního prvku ve výkazu a k němu přiřazeném datovém souboru. Identifikační kód datového prvku obsahuje kód informačního prvku a (za lomítkem) rozlišovací číslo datového prvku příslušného k danému informačnímu prvku. Datový prvek vymezuje úplný soubor vlastností a jejich hodnot potřebných k definování konkrétního výskytu určitého údaje nebo pole údajů v příslušném výkazu a datovém souboru.
- 8) Datový soubor, který představuje konkrétní seskupení datových prvků, zpravidla se silnějšími věcnými a formálními vazbami, které je metodicky popisováno nebo informačním systémem v určitých fázích zpracováno jako celek.

- 9) Kontrola, která představuje požadovaný matematický vztah nebo soubor vztahů mezi údaji v datových souborech a příslušných výkazech. Kontroly jsou stanoveny a při přejímání datových souborů nebo výkazů uplatňovány jako:
- a) vnitrovýkazové kontroly, určené pro kontrolu vzájemných vazeb údajů v rámci jednoho výkazu, resp. odpovídajícího datového souboru, s výlučnou příslušností k tomuto datovému souboru (a tvořící proto neoddělitelnou část jeho celkového popisu),
 - b) mezivýkazové kontroly, určené pro kontrolu jednoznačně definovatelných mezivýkazových vazeb údajů skupiny vzájemně provázaných výkazů, resp. odpovídajících datových souborů, se stejnou platností ve všech datových souborech provázaných určitou mezivýkazovou kontrolou a s formálním přiřazením ke zvolenému datovému souboru z této skupiny.

Jednotlivé vnitrovýkazové kontroly a kroky mezivýkazových kontrol jsou uváděny ve dvou metodicky si odpovídajících zápisech, a to:

1. jako popis kontroly ve formě základní rovnice nebo nerovnosti navazující na příslušné řádky a sloupce odpovídajících vzorů výkazů¹⁾,
2. jako syntakticky přesně definovaný kontrolní výraz vyjádřený sémantickým zápisem s využitím příslušných objektů metainformačního systému a s uvedením přípustné odchylky pro účely automatizované přípravy a kontroly dat příslušných předávacích datových souborů. V kontrolních výrazech u mezivýkazových kontrol nejsou explicitně uváděny převody členů aritmetických výrazů na stejný násobek. Přípustná odchylka v kontrolních výrazech je uváděna v jednotkách (tj. jako násobek 1).

1) § 1 odst. 3 opatření České národní banky č. 12/1997.